

ФРОНТИР

ГАЛИНА ГОРИЦЬКА

**ВІЙНА:
ВОГОНЬ ЗАПЕКЛИХ
НЕ ПЕЧЕ
2014-2021 РОКИ**

Харків
«ФОЛІО»
2023

«Я їбашу що хуярю»
«Тільки смерть звільняє від невиконання бойового завдання»
Фрази, котрі я дізналась, поки писала цю книжку
I, від себе:
«Коли я пишу — я розмовляю з Богом»

Цю книжку названо «Війна». Не тому, що в ній йдеться виключно про війну. Взагалі-то, в ній не йдеться про війну. Ми ж бо з вами не називаємо дії в зоні ООС війною, еге ж? Але навіть про зону ООС в ній йдеться не на всіх сторінках... Втім, назву «Війна», я, авторка цієї книги, вважаю абсолютно виправданою. Бо якби це лихоліття не трапилось з нами 2014 року, не було б виходу з Криму головного героя. Не було б стрибків з парашутом відважних козаків на одній з в/ч України, не було б самої зони ООС... Не було б ротацій... Не було б повідомлень про загибель в/с на сході України... Не було б сліз... Не було б «Північного потоку-2». Але насамперед... Не було б такого сплеску патріотизму, котрий би я воліла назвати «націоналізмом», але Сталін свого часу поставив цей термін в рамки негативної конотації зі своїх, великодержавних ідей...

Тож. Перед вами «Війна», шановні. Вкрай суб'єктивна, абсолютно фікшн і взагалі я б вам порадила відкласти «к чертям собачим» (як казала моя бабуся) цю книжку і взяти якусь більш достойну представницю сучукрліт.

Шануймося)

ПЕРШ ЗА ВСЕ — ВОНА

Бо жінки в нас понад усе
і всюди першими.
І в ліфт, і на танк.
Недоречний жарт

Фікшн-фікшн.
На випадок, якщо хтось думає, що нон.

42 кілометри Світлодарської дуги

Так чекати снігу, ніби кінця війни.
Тепер це твоє світло – тримайся та борони.
Звикай тепер до нього, обійми, обійми.

С. Жадан

42 кілометри Світлодарської дуги за одну морозну, достобісу морозну і холодну добу. А післязавтра промзона Авдіївки...

Почали з Попасної. Потім Троїцьке. За ним село Воздвиженка Покровського району Донецької області. В Бахмутському районі, неподалік, також є село Воздвиженка. Також населення приблизно триста п'ятдесят осіб. І так само, з початком війни, коли раптом за стільки років незалежності України постала проблема самоідентифікації, більшість мешканців зазначило, що вважає рідною мовою українську. Але то таке...

Потім Миронівське — Світлодарськ — Луганське — Новолуганське. КСП¹ батальйонів та ротних опорних пунктів 59-ої окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка.

Поки авторка (себто — я, але нехай я трохи звикнуся, що пишу про себе і трохи себе поназиваю знеособлено, трохи понавигаую про себе і тоді вже заспокоююсь...) їхала поблизу Вуглегірської ТЕС і спостерігала, як вже з трьох (за війни — дві були) труб валить густий дим в мінус двадцять, думала — просто якийсь завод. Моторошний, величний... мабуть, навіть величніший за Собор Паризької богоматері версії Гюго і навіть тридцяти сторінок опису тут не потрібно. Однак, просто собі завод. Потім вже, повернувшись до табору, на карті вночі подивилась і зрозуміла. А пізніше, звісно, була вікіпедія. Тоді й прийшло усвідомлення.

Там зустріч була найкраща. Ще коли під'їжджали, вона вирішила: «Ну ніт, не буде так, як на попередній зустрічі з читачами. Буду відмочувати. Байдуже що, і байдуже, як пройде. Шашки наголо».

Але не так, як на КСП батальйону. Там Вовчиця — можна сказати — ватажок зграї, наказала їй сісти. Так і рывкнула: «Ось тут сідайте». А потім сіла збоку і пильно стежила. «Невже гадає, що я втічу? Або які секретні карти зі стін нафоткаю..? Хоча, куди мені. Максимум подивлюсь на них і запам'ятаю». Вовчиця тим часом думала те ж саме, що й авторка і навіть більше: «Що, можливо, ще більш жахливо. Значить — пам'ять гарна. Значить, запам'ятає мою зовнішність і потім мене таки якийсь снайперок зніме. Спецом за мною буде полювати. От блядь...».

¹ Командно-спостережний пункт.

«Дивний цей світ., — все розмірковувала авторка. — Якби мені ще два місяці тому хтось сказав, що я буду тут — розсміялася б в обличчя. Був би істеричний, ненаганий, голосний сміх. Або не так — просто б дуже сильно здивувалася...». А ще думала — як же далеко війна, якщо ти насправді в Києві і ніколи і ніяким чином не в Авдіївці. Як же далеко усвідомлення загрози, коли не проїжджаєш червоні таблиці на полях про замінування, що трапляються кожні п'ять метрів по периметру. Коли не бачиш будинків із плакатами зображень предметів, котрі можуть вибухнути і їх достобіса багато, бо людська уява безмежна, а отже, навіть пиріг, котрий принесла сусідка, може зірватися. Ні, не так... Котрі напевно, обов'язково вибухнуть, якщо ти до них поткнешся...

Нарешті в кімнату з обдертими стінами, котра слугувала пунктом управління батальйону і, повірте, була не найгіршою версією того, що вона очікувала побачити в якості цієї самої кімнати та вже бачила, зайшов він. Авторка відразу видихнула. Він умів «розпетлювати» однією усмішкою найбезглуздіші ситуації таким чином не доводячи їх до стадії проблеми. Адже тут, у війні, на сході... одного спалаху іноді досить. Тут люди по-інакшому реагують. Стають іншими. А втім, якщо його усмішка не діяла — тоді зброєю. Себто — він знаходив методи завжди. І тоді все розрулив, однак, осад на серці залишився.

Вовчиця, щоправда, під кінець творчої зустрічі з авторкою, котру в штабі ООС якийсь військовий цабе, котрий про все це і домовлявся при ній по пелені¹ і показово щоразу називав «просвітницько-інформаційною діяльністю», навіть її обняла і подякувала. Потім довго їхали.

¹ Спеціальна мережа зв'язку.

Начальник розвідки з механізованої бригади розповідав, що Вовчиця насправді вона надійна і вірна. Вірність в ній він цінував понад усе. Це чоловік її ротний, а вона — заступник його, значить. Сказав щось на кшталт: «Таня — вона така. Відірви та викинь. І чоловік у неї такий. Себто — справжні герої України». Авторка згадала обпалене її обличчя, чи то кислотою, чи просто сонцем і вітром, як у справжньої козачки й подумала: «Мабуть, захист від усіх — то така професійна деформація».

Професійна деформація — то окрема тема, про яку треба буде написати. Власне, вся книжка так може називатися. А ще вона може називатися «Герої України», а ще «ООС», а ще... «Власне, — раптом зрозуміла авторка, — називатися вона буде "Війна". Просто "Війна". Звісно, що назва робоча, але вона назавжди такою залишиться в моєму серці й пізніше я цю книжку називатиму "Війна", хай там як. Потім у видавництві її декілька разів переінакшать. І то буде правильно, бо їм видніше. То їхня справа — називати, а моя справа — написати...».

Війна. Це та сама штука, що народила професійну деформацію й опіки на обличчі Тані, байдуже, якої природи. Це те, через що виникло ООС, а до того — АТО. І найголовніше — це те, через що виникли сучасні герої України. Бо, позаяк, не було б війни, тієї самої, яку в угоду політиці називають дивними химерними різними назвами, російсько-української війни, то не було б і сучасних українських героїв.

Сучасні герої. Хто вони? Українські аргонавти, менаї, одиссеї, діомеди, сфенели та акаманти? Та й ті, інші, котрі не залазили до Троянського коня? Хто ж вони?

Власне, як і завжди, це люди, наділені певними якостями, як ось безстрашністю, відвагою, а найголовніше — щедро обдаровані обставинами. Бо яким би хоробрим ти не був, героєм не стати в мирний час, котрий просто цих героїв не потребує. Однак, на щастя, або на горе, історія циклічна. І кожні двадцять років в історії України трапляється війна.

«Кров регулярно треба пускати. Так гартується нація, — чомусь їй тоді подумалось. А за сим — Тьху... І в мене, по ходу, також професійна деформація». Посміхнулась. Не засмутилась. *Ç'est la vie*.

Довго-довго їхали... А може й не довго. Літачок в правому телефоні екрана, поставлений ще в Дружківці не давав змоги зорієнтуватися — де саме і скільки кілометрів. А відтак авторка втратила лік простору і часу. Вона не дуже добре орієнтувалася в локаціях.

Постійно здавалось, ніби їдуть просто по якомусь глухому селі. Таке могло трапитись будь-де в межах України. Власне, це і були глухі села в межах України. І від того, що тут артобстріли, війна і туди-сюди регулярно шурують білі тойоти ОБСЄ (завжди по дві й з флагштоками, немов дипломатичні) — вони не перестають бути українськими. Нашими. Сила ЗМІ. І одвічне бажання відректися від небезпечного і неоднозначного. А заодно, для переконання власної свідомості наректи його убогим, злим і недолугим. Аби вже точно стало зрозуміло, що воно непотрібно, таке «щастя». При чому як те Щастя, що в Луганській області¹, так і загалом все що сіряк. Значно легше відпустити, аніж битися, боротися за території...

¹ Йдеться про місто в Щастинському районі Луганської області, в котрому бої, не припиняючись, ведуться з вересня 2014 року.

Енер¹ з ним на передніх сидіннях постійно щось цікаве пригадували. На кшталт, а ось тут в чотирнадцятому все поле смерділо. Довго наших не могли забрати — кілька місяців. З того боку працювали снайпери. Або, ось тут минулого року, енер розповідав: «Мою машину КАМАЗ розстріляли з цієї посадки. Підстава була. Весело. Тоді добре, що броніка на мені не було — короткими перебіжками по п'ять метрів через все поле від укриття до укриття».

«Тривке перемир'я» — себто таке, котре триває, продовжується довгочасно.

11.02.2021, під час обстрілу снайпером ВОП (ЗАЙЦЕВЕ) 59 ОМПБр отримав поранення несумісне з життям водій-електрик інженерно-саперного взводу інженерно-саперної роти 5БТГр 59 ОМПБр солдат ГЛУШКО Олександр Вікторович, 11.11.1984 р.н., Попередня причина смерті: вогнепальне кульове наскрізне поранення грудної клітки зліва несумісне з життям.

11.02.2021, під час обстрілу з ВКК ВОП 2 мб (НОВОМИХАЙЛІВКА) 28 ОМБр отримав поранення несумісне з життям стрілець-помічник гранатометника 2 мвід 3 мв 5 мр 2 мб 28 ОМБр солдат ЛЯЩЕНКО Владислав Павлович, 16.05.1996 р.н. Попередня причина смерті: вогнепальні кульові наскрізні поранення верхньої третини живота (2 вхідних). Вогнепальне кульове поранення грудної клітини парастернально. Вогнепальне кульове наскрізне поранення правого плеча. Дотичне поранення правої щоки.

Авторка враз згадала, як, готуючись до цієї вилазки, на задне сидіння досить буденно поклали два автомати, два броніки (один з медичним наплічником) і дві каски. Потім, щоправда, начальник розвідки, котрого забрали з його «царства» по дорозі до Світлодарки, покачав

¹ Енер – начальник розвідки (від НР – скороч.).

головою і сказав «не варто». Втім, тоді він почав наплювати. І начальник розвідки також ніби погодився, підтвердив: «Дивлячись на що наскочимо. Від снайпера — то так. А ось якщо доведеться швидко і далеко бігти...». Третього варіанту він тоді не озвучив. Ніби в будь-якому випадку одне з двох майже стопроцентно забезпечено, а ось взнати заздалегідь — що саме, зась.

І ось тепер, броніки й каски опинилися в багажнику.

Його автомат на задньому сидінні, поставлений між її ногами, приємно давив на внутрішню поверхню стегон. Надавав ваги. Надавав ваги всьому тому, що відбувалось поза межами машини — їхнього прихистку, маленького домика. Здавалось, поза непримітного сірого і старого Мітсубісі — все примарне і невагоме. Світу поза просто не існує. Тільки блискучий сніг, що мерехтить, ніби студійна декорація до якогось радянського новорічного муві. На кшталт «Дванадцяти місяців». Все було нереальним навколо. І навіть дівчинка, біля котрої машина різко зупинилася на околиці якогось із численних мертвих СМТ, аби дати їй «Баунті» з коробки з книжками — також примара, офіра, мара... Однак, вона досить щиро посміхнулася і подякувала. Українською.

Їхали далі. Десь з годину. Оминали ТЕЦ, дивились по сторонах. За якимись іншими трубами іншого гігантського заводу Донецької області сідало криваво-червоне сонце. «Кліше, — подумала вона. — Я не зможу написати криваво-червоне, але ж, до біса... воно саме таке наразі... Хіба що назвати його марсіанським і уподібнитись до уфологічної мемуаристики Курта Воннегута..?». Але мудувати не було жодного бажання.

ЗМІСТ

ПЕРШ ЗА ВСЕ — ВОНА	4
42 кілометри Світлодарської дуги	4
Смаколики	22
Фанати Воннегута, або Нью-йоркський клуб любителів книг і пирогів з картопляного лушпиння	26
Ніч перед Водохрещем	33
«І знов я влізаю в танк»	35
24.06.2020	43
Промка. Авдіївська. І українська мова	50
Джессі	61
«Пост з ФБ»	62
«Морская пехота в грязях і болотє»	64
Бліндажі	69
Історія невдалої закоханості, «великого» волонтерства, або Як я зрозуміла, що знайшла справжнього друга	74
Все стигне і холоне	91
Змагання ССО, або Як провести багатонаціональні змагання із союзниками, здійснивши всього один стрибок з парашутом	94
«Армія – це армія, детка»	96
Збори в «Едельвейсів»	99
Тернопілля – ми з підпілля	100
Два різновиди парашутистів	105
Пляжник без пляжу	113
Криворівня	116
«Человек предполагает», а Бог вирішує все	124

МАРИНЕСКО-СКОРЦЕНІ	129
Есдешка «Пена пагі»	131
ДАП	144
Персональний ДАП #1	149
Персональний ДАП #2	173
Шмекерити	178
LUV	178
Він	178
Вона	183
Іскандери в Криму	185
Стратегічний запас	190
Сир для Рокфора, чи – ідеальна армія	194
Сон	203
«Попка в доміку»	204
Поганяти лисого, або «Незнайомка»	209
ВАК	214
Легендування
Плазма і медичка Рубанша, або Альтернативна розповідь автора після трьох пляшок Совіньйон Блан в якості засобу для натхнення, або Чому не всім АТОВцям і ООСникам варто писати мемуари	221
Медичка Рубанша	221
Плазма	227
Алкоголь в/при нагоді	231
Струмочок в каламутному болоті	233

Поки гріється вода	240
Чекістський стакан	251
Як в армії не ухвалюються найважливіші рішення	252
Сі-Бріз. Пригоди союзників в Україні	258
Субота	264
Закарпатське «бренді»	270
«Поліцейська місія»	275
Полонений натівець	276
Невдале, але prorоче	277
Понеділок	279

МІККІ МАУСИ І ДОНАЛЬДИ ДАКИ **289**

Міккі Маус № 1. Дядя Женя, або В кожного свій шлях	289
Дядя Женя і «теракт» в метро	290
Дядя Женя і кандидатка	295
«Відбивка»	297
Міккі Маус № 2. Піноккіо (бо ніс завеликий навіть для радянського Буратіно), або Співробітник всіх спецслужб потроху	299
Міккі Маус № 3. Сирюнін «хвіст»	303
Міккі Маус № 4. Ніч вогню	305

The END **310**

Людяність	310
-----------------	-----